

Nr. 02-11/68
Data: 29.05.2009
Pagini: 15

Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2008¹

Biroul Național de Statistică vă prezintă informația privind situația copiilor pentru anul 2008.

Situația demografică

Numărul populației stabile în Republica Moldova (fără raioanele din partea stîngă a Nistrului și mun. Bender) la 1 ianuarie 2009 a constituit 3567,5 mii persoane, din care 1476,1 mii (41,4%) locuiau în localitățile urbane și 2091,4 mii (58,6%) - în cele rurale. Repartizarea populației după sexe se prezintă astfel: 51,9% (1852,6 mii) - femei și 48,1% (1714,9 mii) - bărbați. Din numărul total al populației 22,1% alcătuiesc copiii în vîrstă de pînă la 18 ani.

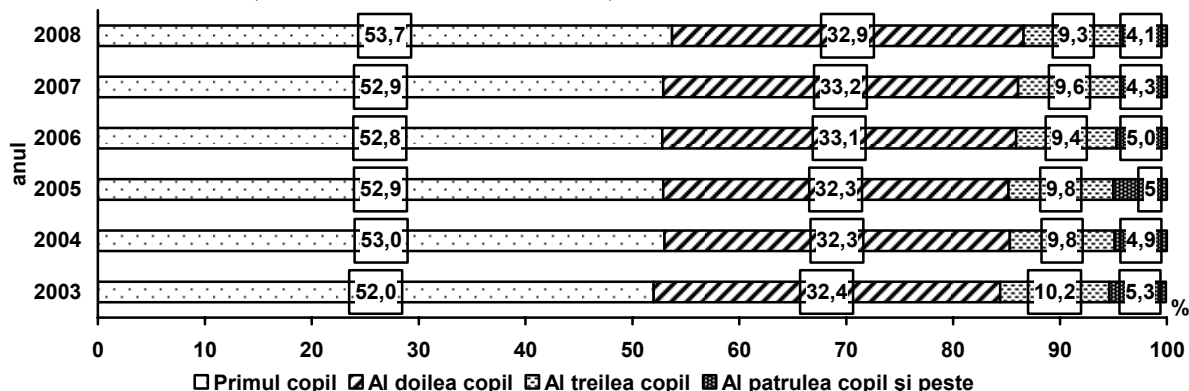
Numărul născuților-vii în anul 2008 a fost de 39018, majorîndu-se cu 1045 (2,8%) față de anul 2007, rata natalității constituind 10,9 născuți-vii la 1000 locuitori. Nivelul natalității în localitățile rurale este la un nivel mai înalt decît în localitățile urbane, fiind respectiv 11,8‰ și 9,7‰. Mai mult de jumătate (51,5%) din numărul copiilor născuți-vii au fost băieți, înregistrînd o rată de masculinitate de 11,7‰.

Majoritatea copiilor (98,8%) s-au născut în unitățile sanitare cu asistență medicală. În funcție de greutate la naștere, 94,7% din născuții-vii au avut peste 2500 grame. Cei mai mulți copii (96,9%) s-au născut după o durată a sarcinii de peste 35 săptămîni.

Distribuția născuților-vii după grupa de vîrstă a mamei, evocă concentrarea acestora pînă la vîrstă de 30 ani. Totodată trebuie de menționat, că în 2008 s-a păstrat tendința de scădere a ponderii nașterilor la femeile în vîrstă de pînă la 20 ani – 10,5% din numărul total al născuților-vii, față de 11,3% în 2007 (13,0% - în 2006). Vîrsta medie a mamei la prima naștere a fost de 23,1 ani. Mamele din mediul rural nasc la o vîrstă mai mică decît mamele din mediul urban, respectiv la 22,2 și 24,4 ani.

În anul de referință s-a înregistrat o ușoară creștere a ponderii născuților-vii de rangul I, constituind respectiv 53,7%, pe cînd ponderea născuților-vii de rangul II, III și peste descrește. Majoritatea copiilor născuți în familiile numeroase revin mamelor din mediul rural – 84,4% din numărul total de nou-născuți din această categorie.

Graficul nr.1 Născuții-vii după rangul născuților, 2008

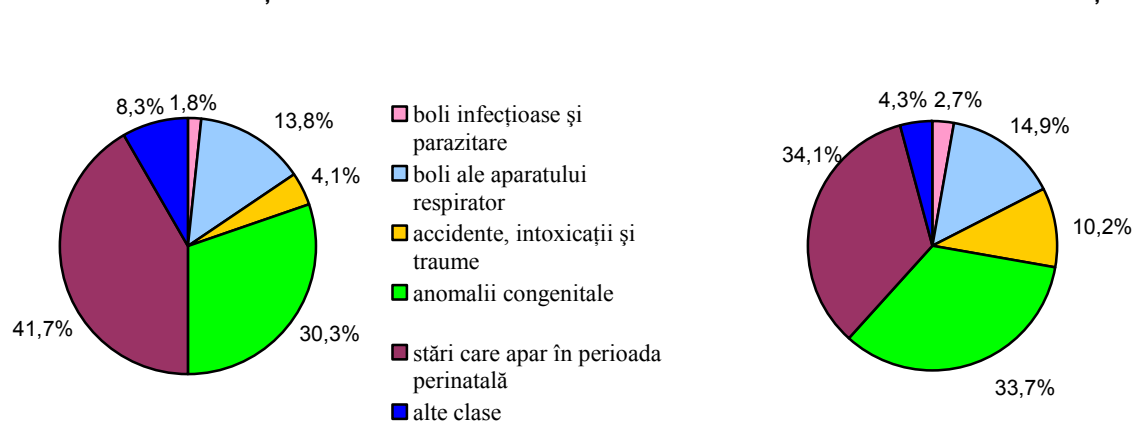
În anul 2008 nivelul natalității extraconjugale rămîne a fi înalt, ponderea copiilor născuți în afara căsătoriei fiind de 22,3%. Din totalul născuților-vii, 29,3 mii (75,2%) revin mamei care sînt la prima căsătorie și fiecare al doilea a fost născut în primii doi ani de căsătorie.

Numărul divorțurilor pronunțate prin hotărîrea judecătorească a fost în anul 2008 de 12,6 mii, cu 9,4% mai puțin față de anul 2007, revenind în medie 3,5 divorțuri la 1000 locuitori. Căsătoriile desfăcute în cazul cuplurilor cu copii minori au reprezentat 29,7% din totalul divorțurilor, iar numărul copiilor minori afectați de desfacerea acestor căsătorii a fost de 5119.

O problemă rămîne a fi mortalitatea copiilor, inclusiv cea infantilă. Numărul copiilor decedați în vîrstă sub un an în 2008, a fost de 473 copii, rata mortalității infantile constituind 12,2 decedați sub un an la 1000 născuți-vii.

Principalele cauze de deces ale copiilor în vîrstă sub 1 an sînt stările ce apar în perioada perinatală, care reprezintă 37,6%, din totalul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an, malformațiile congenitale, deformațiile și anomaliile cromozomiale – 32,1%, bolile aparatului respirator - 14,4%, accidente, intoxicațiile și traumele - 7,4%.

Graficul nr.2. Decedați în vîrstă sub 1 an, pe principalele cauze de deces, pe sexe, 2008

Numărul copiilor decedați în vîrstă de 1 -14 ani a alcătuit 35 persoane la 100 mii copii de vîrsta respectivă. Mortalitatea copiilor în această categorie de vîrstă reflectă preponderența copiilor care au decedat în urma accidentelor, intoxicațiilor și traumelor -

48,5%, tumorilor maligne - 14,0%, malformațiilor congenitale - 13,0%, și bolilor aparatului respirator - 9,0%.

Morbiditatea copiilor

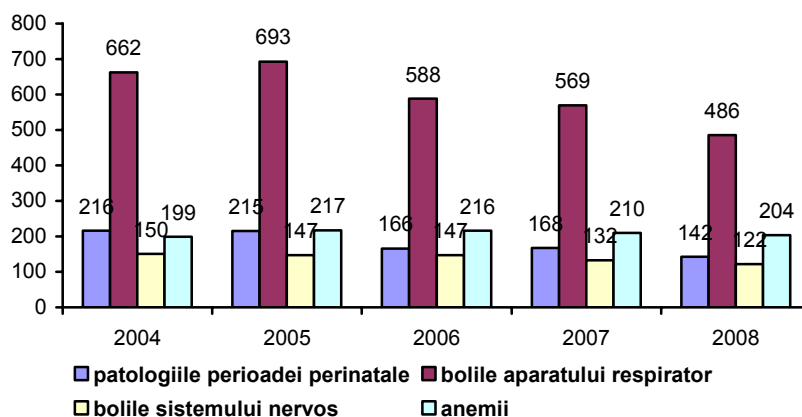
În anul 2008 în sistemul de sănătate activau 440 medici pediatri sau 5,6 medici la 10 mii copii în vîrstă de 0-17 ani. În anul 2008 practic fiecare al șaselea copil în vîrstă de pînă la 18 ani a fost internat în una din instituțiile spitalicești.

Tabelul nr.1 Asigurarea medicală a copiilor, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Numărul de medici-pediatri	496	492	496	464	440
la 10000 copii în vîrstă de 0-17 ani	5,5	5,7	5,8	5,7	5,6
Numărul de paturi pentru copii	3723	3706	3663	3573	3591
la 10000 copii în vîrstă de 0-17 ani	33,5	33,3	34,9	43,9	45,6
Copii internați în instituțiile spitalicești, mii	121,4	124,2	125,3	126,9	134,9
la 10000 copii în vîrstă de 0-17 ani	1328	1415	1457	1558	1714

Incidența morbidității copiilor în primul an de viață se caracterizează prin predominarea bolilor aparatului respirator (486 cazuri la 1000 copii), anemiei (204 cazuri la 1000 copii), patologiilor perinatale (142 cazuri la 1000 copii) și bolilor sistemului nervos (122 cazuri la 1000 copii).

Graficul nr.3 Morbiditatea copiilor în primul an de viață, la 1000 copii, 2004-2008

În general, morbiditatea copiilor în anul 2008 se caracterizează prin predominarea bolilor aparatului respirator (251 cazuri la 1000 persoane), bolilor infecțioase și parazitare (95 cazuri la 1000 persoane), bolilor sistemului nervos (23 cazuri la 1000 persoane), aparatului digestiv (55 cazuri la 1000 persoane), bolilor pielii și țesutului celular subcutanat și a afecțiunilor sîngelui și organelor hematopoietice (41 cazuri la 1000 persoane).

În cazul morbidității la copii de boli infecțioase se înregistrează creșterii semnificative a morbidității la parotidită epidemică de la 1,1 mii cazuri în anul 2007 pînă la 16,4 mii cazuri în anul 2008 (2086 cazuri la 100 mii copii).

La 100 mii copii revin în medie 1506 cazuri de infecții intestinale acute, 2311 cazuri de enterobioză, 675 cazuri de ascaridoză. Totodată, s-au înregistrat scăderi în numărul de cazuri pentru dizenteria bacteriană, tuse convulsivă, rubeolă și hepatita virotică (B).

Tabelul nr.2 Morbilitatea copiilor în vîrstă de 0-17 ani de unele boli infecțioase, 2004-2008

	Numărul cazurilor de îmbolnăviri					La 100 000 copii din grupa de vîrstă respectivă *				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Infecții intestinale										
Salmoneloze	377	393	464	411	270	40	44	54	49	34
Infecții intestinale acute	9326	11587	11583	12394	11851	999	1295	1347	1404	1506
din care, dizenteria bacteriană	1032	1520	1268	960	565	111	170	147	109	72
Hepatite virale										
Hepatite virale – total	2521	903	277	174	73	270	101	32	20	9
inclusiv hepatita virotică B	57	32	14	16	3	6	4	2	2	0,4
Infecții aerogene										
Tuse convulsivă	74	14	40	23	18	8	2	5	3	2
Rujeolă	-	5	13	6	-	-	1	2	1	-
Rubeolă	89	13	3	2	1	10	1	0,3	0,2	0,1
Scarlatină	284	191	202	231	192	30	21	23	26	24
Parotidită epidemică	299	224	187	1149	16418	32	25	22	130	2086
Gripă și infecții acute ale căilor respiratorii, mii	99,4	106,7	104,5	105,8	87,6	10,7	11,9	12,2	11,9	11,1
Maladii de importanță majoră pentru sănătatea publică										
Purtători ai virusului imunodeficienței umane (HIV)	5	7	12	7	14	1	1	1,4	1	2
Invazii parazitare										
Ascaridoză	6107	5777	6175	6224	5315	654	645	718	628	675
Trichocefaloză	207	131	95	77	65	22	15	11	8	8
Enterobioză	25470	22926	21173	19715	18191	2729	2561	2463	2149	2311

Anual peste 65 copii sînt înregistrați cu morbidități de tumori maligne. Majoritatea cazurilor de îmbolnăviri țin de țesutul limfoid, urmate de cele ale creierului și ale altor părți ale sistemului nervos central. În anul 2008 la 100 mii copii în vîrstă de 0-17 ani au revenit în medie cîte 8,3 cazuri noi de bolnavi cu tumori maligne.

Tabelul nr.3 Morbilitatea copiilor de tumori maligne pe grupe de vîrstă și sex, 2006-2008

	2006			2007			2008		
	total	băieți	fete	total	băieți	fete	total	băieți	fete
Total bolnavi înregistrați cu diagnosticul de tumori maligne, caz nou	68	43	25	76	44	32	65	39	26
inclusiv la copii în vîrstă de:									
0-4	12	7	5	20	12	8	20	9	11
5-14	28	18	10	32	16	16	27	19	8
15-17	28	18	10	24	16	8	18	11	7
Cazuri la 100 000 copii în vîrstă de 0-17 ani	8,0	9,8	6,0	9,0	10,6	8,0	8,3	9,7	6,8

Pe parcursul anului 2008 s-au înregistrat unele tendințe de majorare a incidenței maladiilor transmise pe cale sexuală, precum sifilisul și infecțiile ano-genitale prin virusul herpetic. La 100 mii copii în vîrstă de pînă la 14 ani au revenit în medie cîte 3,8 cazuri de

sifilis și de infecții ano-genitale prin virusul herpetic, 2,0 cazuri de gonoree și 3,0 cazuri de trihomoniază.

Numărul copiilor în vîrstă de pînă la 17 ani purtători a virusului imunodeficienței umane (VIH) a constituit 14 persoane sau cu 7 cazuri mai mult comparativ cu anul 2007. Totodată, au fost înregistrate și 5 cazuri de boală SIDA.

Incidența prin maladii psihice la copii în vîrstă de pînă la 17 ani se caracterizează prin predominarea tulburărilor mintale cu caracter nepsihotic (453 cazuri la 100 mii copii) și retard mintal (126 cazuri la 100 mii copii). După asistență consultativ-curativă s-au adresat în anul 2008 peste 840 copii.

Incidența tuberculozei active în anul 2008 a constituit 26 cazuri noi la 100 mii copii de vîrsta 0-17 ani. Riscul îmbolnăvirii de tuberculoză este mai mare pentru copiii în vîrstă de 5-14 ani, practic fiecare al patrulea caz nou de tuberculoză a fost înregistrat în cazul copiilor de vîrsta respectivă.

Tabelul nr.4 Morbiditatea copiilor de tuberculoză activă pe grupe de vîrstă și sex, 2006-2008

	2006			2007			2008		
	total	băieți	fete	total	băieți	fete	total	băieți	fete
Total bolnavi înregistrați cu diagnosticul de tuberculoză activă caz nou	261	138	123	251	136	115	207	117	90
inclusiv la copii în vîrstă de:									
0-4	59	27	32	62	36	26	59	35	24
5-14	103	51	52	100	54	46	90	55	35
15-17	99	60	39	89	46	43	58	27	31
Cazuri la 100 000 copii în vîrstă de 0-17 ani	30,8	31,9	29,7	30,8	32,6	28,9	26,3	29,0	23,4
Ponderea copiilor din mediul rural	48,3	42,7	52,8	49,8	47,8	52,2	58,9	64,1	52,2

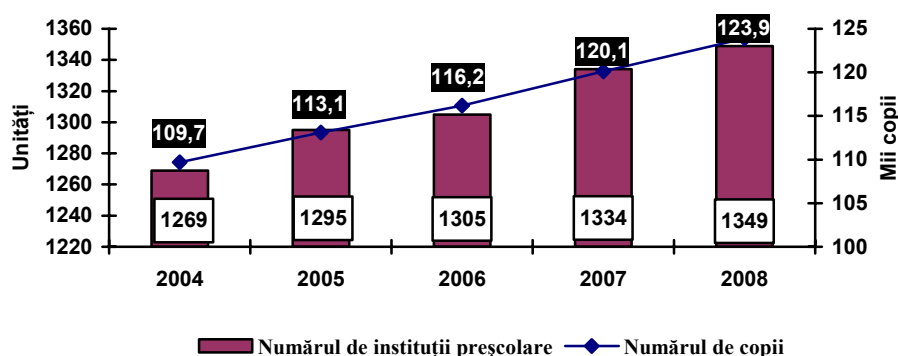
În anul 2008 examenelor de profilaxie au fost supuși 727,5 mii copii în vîrstă de 0-17 ani sau cu 24,5 mii persoane mai puțin comparativ cu anul precedent. Astfel, la 1000 copii examinați, 21,4 persoane suferă de acuitate vizuală scăzută, 12,5 sînt cu întârziere în dezvoltarea fizică, 8,5 au dereglări de ținută, 7,0 suferă de defecte de vorbire, 7,4 de scolioză și 2,3 au acuitate auditivă scăzută. În anul 2008 au fost supuși controlului profilactic 40,9% din copii. Din total examinați, 33,7% necesită asanare, din care 74,3% au fost asanați.

Invaliditatea copiilor în vîrstă de pînă la 18 ani se caracterizează prin creșterea numărului de cazuri de la 16,8 la 1000 copii de vîrsta respectivă în 2004 pînă la 19,5 cazuri la 1000 copii în 2008. Principalele cauze ale invalidității copiilor sînt: tulburările mintale și de comportament (3,9 cazuri la 1000 copii), bolile sistemului nervos (3,6 cazuri la 1000 copii), malformațiile congenitale și anomaliile cromozomiale (4,5 cazuri la 1000 copii).

Educația copiilor

Educația preșcolară. La sfîrșitul anului 2008, în țară funcționau 1349 instituții preșcolare, din care în mediul urban erau amplasate 23,4% din total grădinițe, iar în rural respectiv 76,6%. Numărul copiilor înscriși în învățămîntul preșcolar s-a majorat în ultimii ani și a constituit către sfîrșitul anului 2008 - 123,9 mii sau cu 3,2% mai mult față de anul 2007. Majoritatea copiilor cuprinși în instituțiile preșcolare au vîrsta între 3 și 6 ani (105,5 mii sau 85,2%). Din numărul total de copii circa 48% reprezintă fetele.

2008 **Graficul nr.5 Evoluția numărului de instituții preșcolare și a numărului de copii, 2004-2008**

Numărul instituțiilor preșcolare s-a majorat față de anul 2004 cu 6,3%, iar numărul copiilor ce frecventează instituții preșcolare a înregistrat o creștere în mărime de circa 13%. În mediul urban acest indicator a constituit 13,8%, iar în mediul rural – 12,2%. Numărul copiilor în vârstă de pînă la 3 ani s-a majorat în aceeași perioadă cu 24,6%, iar a celor de 3 ani și peste – cu 11,4%.

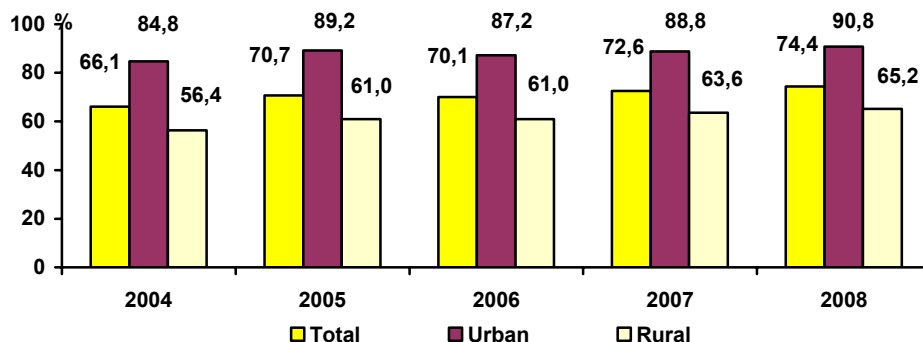
La 100 locuri în instituțiile preșcolare reveneau 77 copii, în mediul urban – 90 și în mediul rural – 68 copii

Tabelul nr.5 Instituții preșcolare, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
mii persoane					
Înstituții preșcolare	1269	1295	1305	1334	1349
urban	309	309	307	308	315
rural	960	986	998	1026	1034
Copii	109,7	113,1	116,2	120,1	123,9
urban	50,8	52,1	53,9	55,8	57,8
rural	58,9	61,0	62,3	64,3	66,1
Numărul copiilor după vîrstă					
pînă la 3 ani	13,0	13,3	14,8	15,4	16,2
urban	8,3	8,4	9,4	9,6	10,0
rural	4,7	4,9	5,4	5,8	6,2
3 ani și peste	96,7	99,9	101,5	104,7	107,7
urban	42,5	43,8	44,5	46,2	47,7
rural	54,2	56,1	57,0	58,5	60,0

Paralel cu creșterea numărului de copii în instituțiile preșcolare se realizează și o creștere a ratelor de cuprindere a copiilor în aceste instituții. Dacă în 2004 rata brută de cuprindere a fost de 66,1%, atunci în anul 2008 aceasta a atins nivelul de 74,4%, fiind în creștere cu 8,3 puncte procentuale. Rata netă s-a majorat comparativ cu anul 2004 cu 9,0 puncte procentuale și în anul 2008 constituia 72,7%. În mediul urban rata brută de cuprindere a copiilor în învățămîntul preșcolar era superioară (90,8%) celei din mediul rural (65,2%).

Graficul nr.6 Rata de cuprindere în învățământul preșcolar, 2004-2008

Pentru copiii cu necesități speciale funcționează grupe specializate în cadrul a 33 instituții, majoritatea fiind pentru copii cu deficiențe sau dereglări ale vorbirii (61,9%). În anul 2008 astfel de grupe au fost frecventate de către 2267 copii sau cu circa 8,4% mai mult decât în anul 2004.

În învățământul primar și secundar general în anul de studii 2008/2009 au fost cuprinși 434,3 mii elevi (216,7 mii fete), cu 5,8% mai puțin comparativ cu anul de studii anterior. Din numărul total de copii 40,6% studiau în mediul urban, iar 59,4% – în mediul rural.

Rata brută de cuprindere a copiilor în învățământul primar în anul de studii 2008/2009 a constituit 93,6%, iar în învățământul gimnazial – 89,3%. Se constată diferențe semnificative pe medii de reședință. Astfel, în mediul urban rata brută de cuprindere cu învățământul primar a fost de 101,6%, față de 89,4% în rural, iar în cazul învățământului gimnazial acest indicator a constituit respectiv 95,1% în urban și 86,3% în rural.

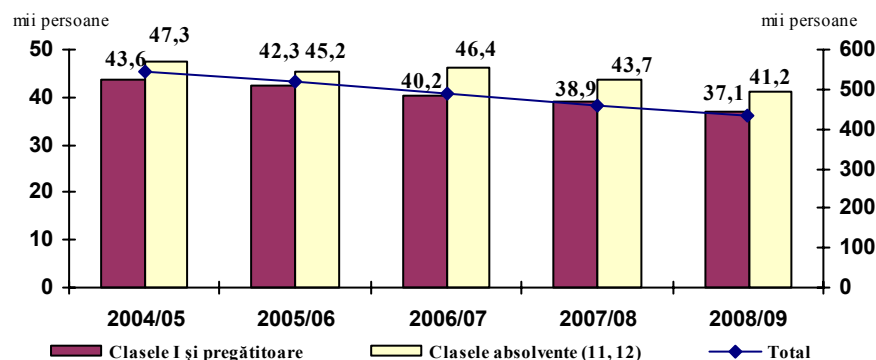
Tabelul nr.6 Elevi în instituții de învățământ primar și secundar general pe medii

	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
Total	546,6	517,0	491,5	461,0	434,3
inclusiv:					
urban	223,1	209,2	198,7	186,7	176,3
rural	323,5	307,8	292,8	274,2	258,0

Din totalul elevilor cuprinși în învățământul primar și secundar general 147,4 mii (33,9%) reprezintă elevii din învățământul primar, 222,9 mii (51,3%) – elevii din învățământul gimnazial și 64,0 mii (14,7%) elevi au urmat cursurile de studii liceale. Structura contingentului de elevi practic nu s-a schimbat comparativ cu anul de studii 2007/2008. Numărul de elevi la 10000 locuitori a constituit 1217 persoane față de 1289 – în anul de studii 2007/2008.

La începutul anului de studii 2008/2009 au fost înscriși în clasa I și clasa pregătitoare 37,1 mii elevi sau cu 4,6% mai puțin comparativ cu anul de studii precedent. Numărul elevilor din clasele absolvente (11, 12) începând cu anul de studii 2003/2004 de asemenea a fost în scădere, iar față de anul de studii precedent a înregistrat o diminuare cu 5,7% .

Graficul nr.7 Evoluția numărului de elevi din învățământul primar și secundar general

Rețeaua instituțiilor de *învățământ special* din țară, organizat pentru copiii cu deficiențe (psihice, fizice, senzoriale, motorii, de limbaj, socio-afective și de comportament sau cu deficiențe asociate), cuprinde 35 unități, care activează în scopul instruirii și educării, recuperării și integrării sociale a acestor copii.

Numărul elevilor înscriși în învățământul special, în anul de studii 2008/2009 a înregistrat o scădere cu 6,3% comparativ cu anul școlar anterior și a constituit 3792 persoane. Majoritatea elevilor din instituțiile nominalizate sînt cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală – 80,4%. Cu restanțe poliomielitice și paralizii cerebrale sunt 6,6% copii, cu auz slab – 6,6%, surzi – 2,5%, cu vederea slabă – 2,8% și cu dereglări în comportament – 1,1%.

Absolvenți. În anul 2008 numărul absolvenților din învățământul gimnazial a fost de 49,7 mii elevi, din care 24,7 mii fete. Numărul de absolvenți ai liceelor și școlilor medii de cultură generală a constituit 22,6 mii elevi.

În funcție de medii, repartizarea absolvenților este următoarea: 38,4% absolvenți ai gimnaziilor sînt din mediul urban și 61,6% – din mediul rural. În ceea ce privește absolvenții liceelor și școlilor medii de cultură generală, 65,9% absolvenți sînt din mediul urban și 34,1% – din mediul rural.

Criminalitatea juvenilă

În decursul anului 2008 au fost înregistrate 24,8 mii infracțiuni, comparativ cu anul precedent numărul acestora s-a redus cu 1,7%. Numărul crimelor săvîrșite de minori în decursul anului 2008 a constituit 1,5 mii infracțiuni, fiind în descreștere față de anul precedent cu 15,1%. Totodată, ponderea infracțiunilor săvîrșite de minori în total infracțiuni a constituit 6,1%, comparativ cu anul 2007 fiind înregistrată o reducere cu 1,2 puncte procentuale.

Pentru criminalitatea juvenilă sînt caracteristice furturile și jafurile, deși, în decursul ultimilor ani numărul acestora s-a redus simțitor. Totodată, pe parcursul anului 2008 au fost înregistrate 1,1 mii cazuri de furt și jaf, ceea ce constituie circa 74,4% din numărul infracțiunilor înregistrate.

Tabelul nr.7 Numărul infracțiunilor comise de către minori, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Infracțiuni - total	28846	27595	24767	24362	24788
Din care infracțiuni săvârșite de minori	2753	2538	2087	1770	1502
inclusiv:					
Omor și tentativă de omor	12	17	9	11	12
Leziuni corporale grave	14	13	14	16	11
Violuri	25	23	26	24	30
Tîlhării	30	30	31	17	27
Jafuri	165	177	137	138	117
Furturi	2072	1893	1518	1252	1001
Escrocherii	59	33	35	42	36
Huliganism	86	82	69	55	52
Infracțiuni legate de narcomanie	72	71	71	37	26

La 100 mii copii în vîrstă de 0-17ani în anul 2008 au revenit 191 infracțiuni înregistrate, acest indicator fiind în descreștere cu 18 infracțiuni față de 2007. Trebuie de menționat, că acest indicator pe parcursul ultimilor patru ani a urmat o dinamică continuă de scădere, reducîndu-se cu circa 90 de infracțiuni.

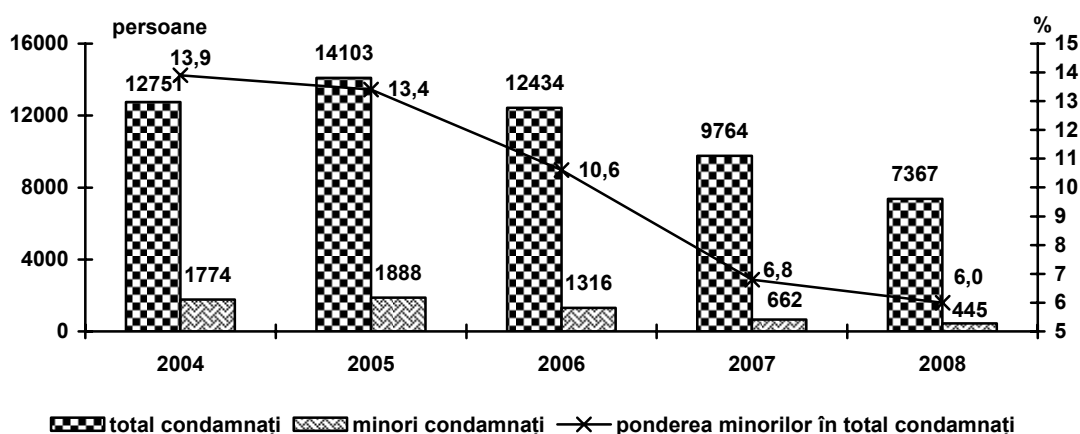
În decursul anului 2008, au comis infracțiuni 1554 minori, comparativ cu anul 2007 numărul acestora s-a redus cu 261 persoane. Expuși spre săvîrșirea crimelor, în general, sînt adolescenții. Pe parcursul anilor 2004-2008, peste 70% din totalul crimelor comise de minori au fost furturile și jafurile.

Tabelul nr.8 Numărul minorilor care au comis crime, pe vîrstă, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Numărul minorilor care au comis crime - total	3187	2612	2160	1815	1554
din numărul total					
Jafuri - după vîrstă, ani					
14-15	71	67	48	84	45
16-17	140	124	123	104	112
Furturi - după vîrstă, ani					
14-15	953	781	691	587	449
16-17	1141	993	846	620	591
Tîlhării - după vîrstă, ani					
14-15	11	6	7	3	8
16-17	31	24	20	21	19
Huliganism - după vîrstă, ani					
14-15	22	16	28	18	9
16-17	110	81	57	59	46
Legate de narcomanie - după vîrstă, ani					
14-15	-	5	4	5	3
16-17	105	69	74	38	27

În anul 2008 din numărul total al persoanelor condamnate (7,4 mii persoane), 6,0% au fost minori (445 persoane). Comparativ cu anul precedent numărul minorilor condamnați s-a redus cu 217 persoane. În decursul ultimilor cinci ani se înregistrează o dinamică continuă de diminuare a numărului de minori condamnați.

Graficul nr.8 Numărul minorilor condamnați, 2004-2008

Majoritatea minorilor sînt condamnați pentru furt - 190 persoane (43%), pentru jaf și tîlhării - 71 persoane (15,9%), 37 persoane pentru huliganism (8,3%), 17 persoane pentru crime legate de droguri (3,8%), etc.

La 100 mii minori în vîrstă de 14-17 ani au revenit în medie 262 minori condamnați. În decursul ultimilor cinci ani, numărul minorilor condamnați la 100 mii minori în vîrstă de 14-17 ani a înregistrat o descreștere continuă, reducîndu-se de 3,9 ori.

Tabelul nr.9 Minori condamnați în funcție de crima săvîrșită, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Condamnați total	1774	1888	1316	662	445
din care pentru:					
Omor	6	15	18	14	13
Viol	29	26	21	19	11
Furt	1234	1317	823	285	190
Jaf	126	134	121	87	39
Tîlhării	28	31	26	8	32
Huliganism	73	86	42	29	37
Crime legate de droguri	45	51	31	18	17
la 100 000 minori în vîrstă de 14-17 ani					
Condamnați total	618	689	504	260	192
din care pentru:					
Omor	2	5	7	5	6
Viol	10	9	8	7	5
Furt	430	480	315	112	82
Jaf	44	49	46	34	17
Tîlhării	10	11	10	3	14
Huliganism	25	31	16	11	16
Crime legate de droguri	16	19	12	7	7

Din total minori condamnați în anul 2008, pentru 38,9% a fost stabilită condamnarea condiționată, 22,5% au fost condamnați la închisoare, iar 24,3% - la muncă neremunerată în folosul comunității.

Tabelul nr.10 Structura măsurilor de pedeapsă cu privire la minori, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Condamnați total	1774	1888	1316	662	445
din care la:					
închisoare	194	224	227	124	100
amendă	162	142	116	54	49
condamnare condiționată	1209	1236	624	321	173
suspendarea executării pedepsei	11	-	2	-	1
muncă neremunerată în folosul comunității	-	234	320	154	108
alte pedepse	198	51	27	9	14

La 01.01.2009 în instituțiile penitenciare își ispășeau pedeapsa 24 persoane care nu au atins vârsta de 18 ani, comparativ cu anul 2007 numărul minorilor deținuți s-a micșorat cu 68 persoane.

Tabelul nr.11 Numărul minorilor deținuți în penitenciare, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Total	35	70	138	92	24
inclusiv:					
tineri	33	65	124	88	21
tinere	2	5	14	4	3

Cele mai multe persoane care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare au fost condamnate pentru comiterea omorurilor - 10 persoane (41,7%), 3 persoane pentru viol (12,5%), câte 2 persoane pentru furt și jaf (8,3%).

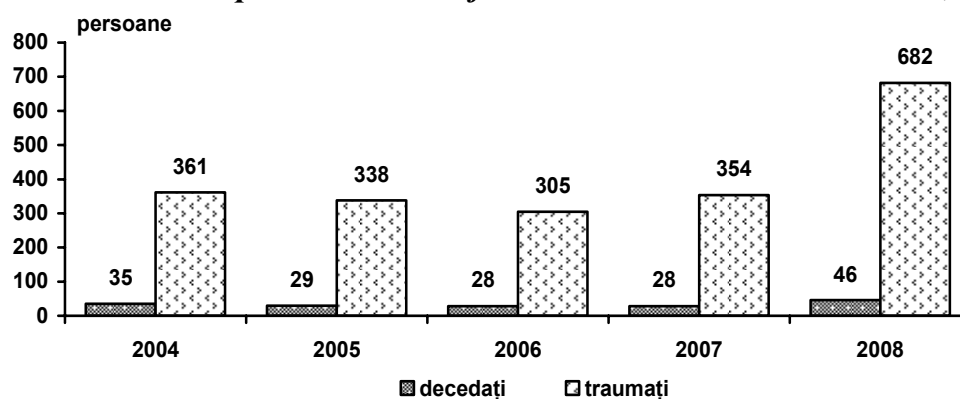
Anual împotriva copiilor sunt comise peste 400 crime. În anul 2008 numărul copiilor care au suferit în urma infracțiunilor s-a majorat cu 79 cazuri și a constituit 515. La 100 mii copii în vârstă de pînă la 17 ani au revenit în medie 65,4 crime împotriva copiilor. De cele mai dese ori copii suferă în urma violurilor și jafurilor. În 2008 au fost înregistrate și 22 cazuri de omor a copiilor.

Tabelul nr.12 Crime comise împotriva copiilor, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Total crime	433	418	415	436	515
inclusiv:					
Omor	10	6	13	8	22
Vătămări intenționate grave	7	7	5	8	6
Violuri	79	60	54	43	58
Jafuri	44	50	35	41	45
Tîlhării	5	5	5	7	2
Alte	288	290	303	329	382

În anul 2008 au fost înregistrate 2869 accidente rutiere sau 7,9 accidente zilnic. Pe parcursul a ultimilor cinci ani în urma accidentelor rutiere au decedat 166 copii, iar 2040 au fost traumatizați. În anul 2008 în urma accidentelor rutiere au suferit 728 minori sau 18,2% din numărul total de victime.

Graficul nr.9 Numărul copiilor care au suferit în urma accidentelor rutiere, 2004-2008

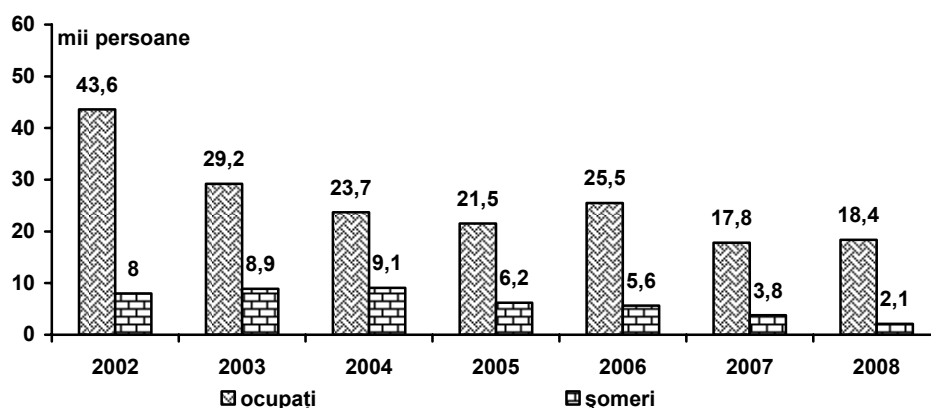

Piața muncii și șomajul în rândurile adolescenților (15 - 18 ani)

Conform rezultatelor anchetei asupra forței de muncă în gospodării în anul 2008 din populația în vârstă de 15-18 ani circa 20,6 mii persoane au fost *economic active*, ceea ce constituie 1,6% din populația *economic activă* pe țară sau 8,0% în total populație din aceeași categorie de vârstă. Din numărul tinerilor *economic activi* circa 10,7% erau elevi sau studenți.

Începând cu anul 2002 se înregistrează o dinamică continuă de diminuare a numărului de persoane *ocupate*, cât și a *șomerilor* pe de o parte și de creștere a numărului *persoanelor inactive*, pe de altă parte. Dacă în 2002 ponderea *persoanelor inactive* în totalul populației din această categorie de vârstă constituia 83,2%, către anul 2008 valoarea acestui indicator a constituit 92%.

Graficul nr.10 Distribuția tinerilor în vârstă de 15-18 ani după participarea în activitatea economică, 2008

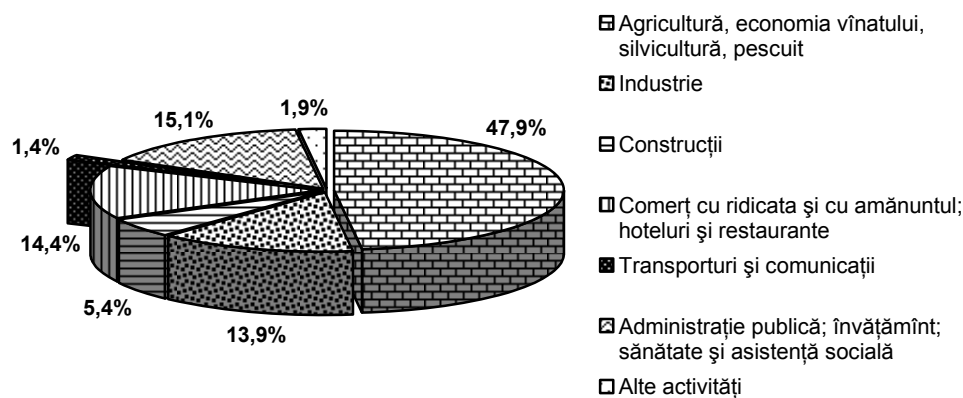
Rata de activitate a fost superioară la bărbați (9,9%), comparativ cu femeile (6,1%), și în mediul rural (10,5%) față de cel urban (4,1%).

Tabelul nr.13 Ratele de activitate pentru populația în vârstă de 15 - 18 ani, 2008 (%)

	Total	Femei	Bărbați	Urban	Rural
Rata de activitate	8,0	6,1	9,9	4,1	10,5
Rata de ocupare	7,2	5,5	8,9	3,4	9,5
Rata șomajului	10,4	10,4	10,5	15,9	9,1

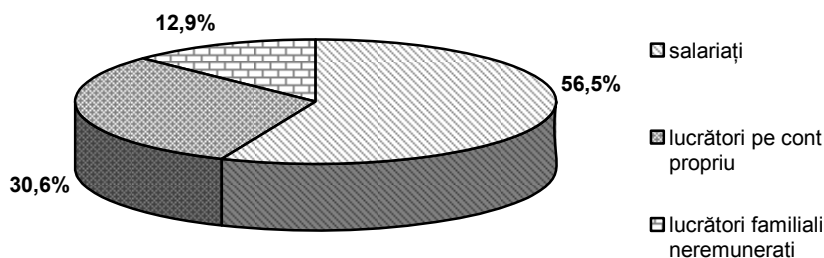
Repartizarea populației după activități arată că aproape jumătate din tineri activau în *agricultură* - 47,9%. Un număr semnificativ de tineri activează în *comerț și activități hoteliere* - 14,4% și în *industrie* - 13,9%.

Graficul nr.11 Distribuția persoanelor tinere după activități, 2008

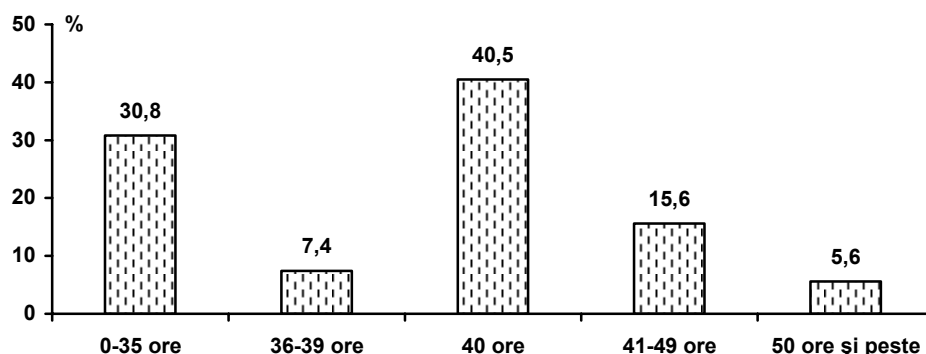
Analizând structura persoanelor ocupate după *statutul ocupațional*, se constată că mai bine de jumătate din persoanele ocupate erau *salariați*, circa 1/3 erau *lucrători pe cont propriu*. Fiecare a cincina persoană era *lucrător calificat în agricultură*.

Graficul nr.12 Distribuția persoanelor ocupate după statutul ocupațional, 2008

Tinerii care au lucrat efectiv câte 40 ore pe săptămână au deținut ponderea cea mai mare în totalul persoanelor ocupate - 40,5%. O pondere semnificativă au constituit persoanele care au lucrat până la 35 ore pe săptămână – 30,8%.

Graficul nr.13 Distribuția persoanelor ocupate după durata efectivă a săptămânii de lucru, 2008

Din totalul tinerilor ocupați 7,4% au declarat că sînt expuși la locul de muncă unor factori care au impact negativ asupra sănătății. În sectorul informal au lucrat 14,9% din totalul tinerilor ocupați în economie, iar 56,9% au avut un loc de muncă informal.

2,8% din tinerii cu vârsta de 15-18 ani au fost declarați de către alți membri ai gospodăriei *plecați peste hotare la lucru sau în căutare de lucru*.

Protecția socială a copilului

În decursul anului 2008 numărul copiilor rămași fără îngrijirea părintească a constituit 1,8 mii copii, față de anul precedent numărul acestora s-a micșorat cu 15,6%. Din total copii luați la evidență, 71,9% au fost plasați în familii, inclusiv 49,9% - sub tutelă, iar restul fiind repartizați în școli-internat de tip general sau case pentru copii.

Tabelul nr.14 Plasarea copiilor și adolescenților rămași fără tutela părintească, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Total copii luați la evidență	1788	2111	2303	2182	1841
din ei plasați în:					
case ale copilului	75	135	207	332	124
case de copii	28	39	110	37	73
școli-internat pentru copii orfani	153	114	168	112	114
școli-internat de tip general	133	209	211	67	46
familii	1293	1446	1344	1427	1324

De către cetățenii străini în decursul anului 2008, au fost înfiați 69 copii sau cu 26 copii mai puțin comparativ cu anul 2007. Cei mai mulți copii au fost înfiați de către cetățenii din Italia – 40 copii și America -18.

În anul 2008 la educație în familii au fost luați sub tutelă 1180 copii, înfiați 181, comparativ cu anul precedent numărul lor a diminuat respectiv cu 58 și 35 copii. În republică funcționează 70 case de copii de tip familial, în care sînt plasați peste 282 copii.

Tabelul nr.15 Plasarea în familii a copiilor și adolescenților rămași fără tutela părintească, 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Numărul de copii și adolescenți la începutul anului					
tutelați	5237	5408	5932	6218	6412
înfiați	4192	3894	3719	3698	2887
Copii luați la educație în familii în anul de raportare					
sub tutelă	1266	1365	1269	1238	1180
înfiere	265	221	236	216	181
Scoși de la evidență (atingerea majoratului, plecați la părinți etc.)					
tutelați	918	1495	976	1118	1155
înfiați	580	570	338	343	408
Numărul de copii și adolescenți la sfîrșitul anului					
tutelați	5585	5278	6225	6338	6437
înfiați	3877	3545	3617	3571	2659

Mărimea medie a indemnizațiilor pentru copiii diferențiază în funcție de numărul copiilor, caz, vîrstă și venitul familiilor.

Începînd cu anul 2005 indemnizațiile unice la nașterea copiilor nu se diferențiază în funcție de statutul beneficiarului (asigurat sau neasigurat). Astfel, mărimea medie a indemnizațiilor unice acordate la nașterea primului copil a constituit în anul 2008 – 1200 lei, iar în cazul nașterii fiecărui următor copil – 1500 lei.

Tabelul nr.16 Mărimea medie a indemnizațiilor pentru copii (lei), 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Indemnizație unică la nașterea primului copil</i>					
persoane asigurate	420	500	800	1000	1200
persoane neasigurate	380	500	800	1000	1200
<i>Indemnizație unică la nașterea fiecărui următor copil</i>					
persoane asigurate	280	500	800	1000	1500
persoane neasigurate	250	500	800	1000	1500
<i>Indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului</i>					
persoane asigurate, 3,0 ani	100	149	182	230	322,6
persoane neasigurate, 1,5 ani	75	100	100	100	150
<i>Indemnizație lunară pentru mame singure care au copii în vîrstă de 1,5 (3,0) -16 ani</i>					
	50	50	50	50	50

În cazul persoanelor neasigurate mărimea medie a indemnizațiilor lunare pentru îngrijirea copiilor a constituit 150 lei, iar pentru persoanele asigurate – 322,6 lei. În condițiile în care mărimea medie a indemnizațiilor pentru copii a fost în creștere, totuși, acestea permit acoperirea minimului de existență pentru copii în proporție de 30 la sută în cazul indemnizațiilor pentru îngrijirea copiilor în vîrstă de pînă la 1,5 ani pentru persoane neasigurate și în proporție de 66 la sută pentru persoanele asigurate.

Tabelul nr.17 Raportul dintre indemnizațiile pentru copii și minimul de existență pentru copii

	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Indemnizație unică la nașterea primului copil</i>					
persoane asigurate	65,5	69,9	93,9	99,7	87,8
persoane neasigurate	59,3	69,9	93,9	99,7	87,8
<i>Indemnizație unică la nașterea fiecărui următor copil</i>					
persoane asigurate	43,7	69,9	93,9	99,7	109,7
persoane neasigurate	39,0	69,9	93,9	99,7	109,7
<i>Indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului</i>					
persoane asigurate (în vîrstă de pînă la 3 ani)	39,7	55,0	54,8	58,5	65,7
persoane neasigurate (în vîrstă de pînă la 1,5 ani)	29,8	36,6	30,0	25,4	30,5

Persoană de contact:
Liuba Stoianov,
Șef al secției statistica socială
Tel. 73 15 68

¹ Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stîngă a Nistrului și mun. Bender